

Aktivity CVŘ v oblasti nakládání s RAO

Ing. Jan Prehradný, Ph.D.

Jaderný palivový cyklus

- Podpora zadní části palivového cyklu
- Analytická podpora vodního hospodářství
- Analytická podpora odpadového hospodářství
- Vývoj analytických metod na detekci izotopického složení vzorků
- Zpracování a optimalizace aktivních, toxických a nebezpečných odpadů
- Zpracování použitého paliva
- Experimentální výzkum materiálů solných reaktorů
- Experimentální výzkum těžkých havárií s tavením jaderného paliva

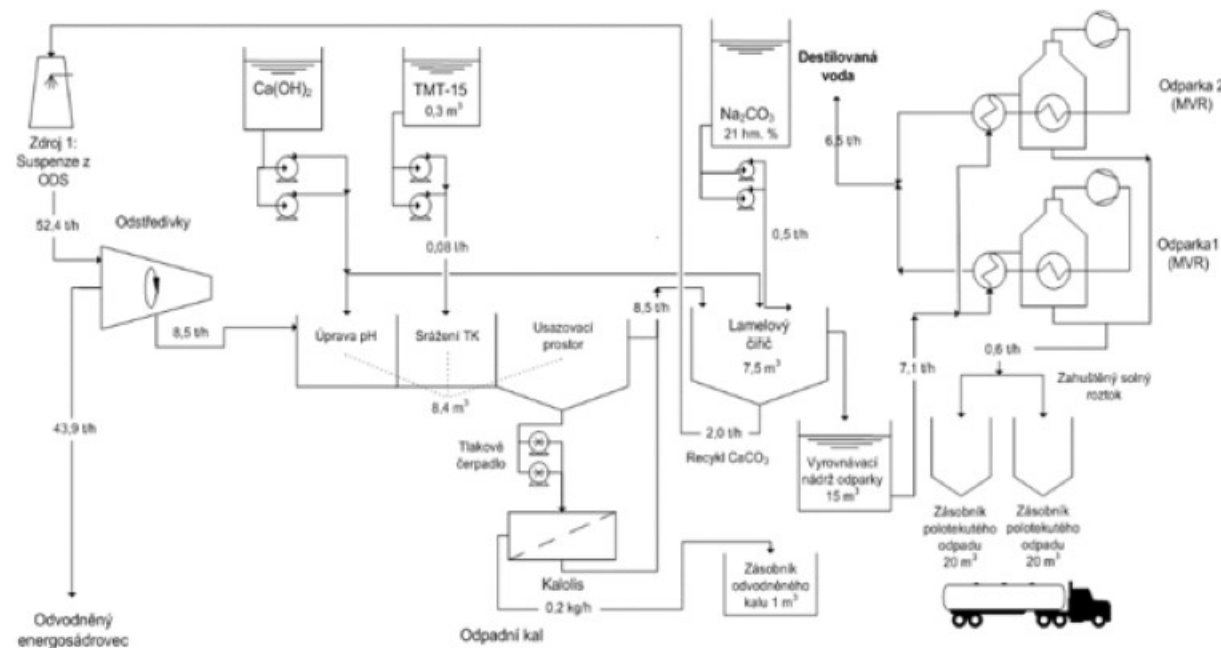
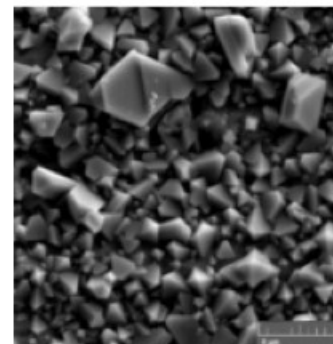
Jaderný palivový cyklus

- Laboratoř chemie vod
- Laboratoř zpracování a optimalizace RAO
- Laboratoř prvkové a izotopové mikroanalýzy
- Laboratoř fluorové chemie
- Laboratoř ukládání RAO
- Laboratoř studeného kelímku

CHEMICKÁ ANALÝZA ULTRAČISTÝCH A PROCESNÍCH VOD

**Chemické rozbory ultra-čistých,
procesních a odpadních vod; poradenství
v oblasti cirkulární ekonomiky**

CHEMICKÁ ANALÝZA ULTRAČISTÝCH A PROCESNÍCH VOD

analýza stopových ($\mu\text{g/l}$)
množství vybraných
anorganických aniontů
či kationtů (HPLC - IC –
anionty či kationty)

sledování organického znečištění
(TOC, NPOC, TIC, TC a jiné)
ve vzorcích vod

sledování korozních produktů
v energetických okruzích
a nastavení vhodných
chemických režimů
(od rozborů vody po zhodnocení
korozních vrstev na potrubí
pomocí FTIR či Ramanovy
mikroskopie)

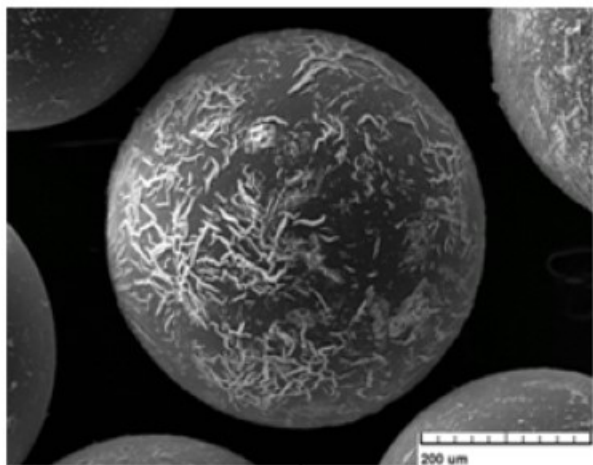

HODNOCENÍ STAVU IONEXOVÝCH HMOT

**Nejmodernější metody pro testování
ionexových hmot za účelem zjištění aktuální
iontovýměnné kapacity či poškození
sorpčních materiálů**

HODNOCENÍ STAVU IONEXOVÝCH HMOT

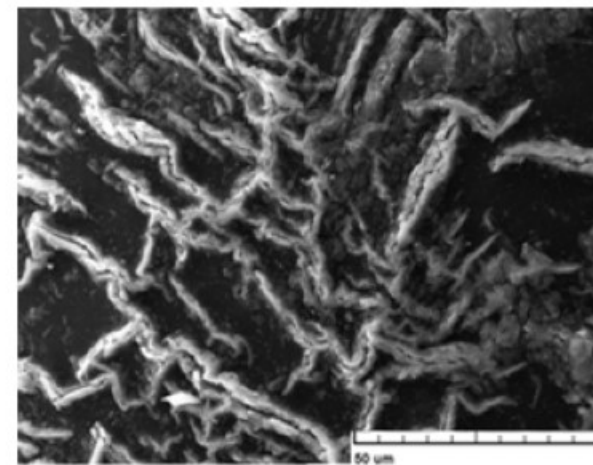
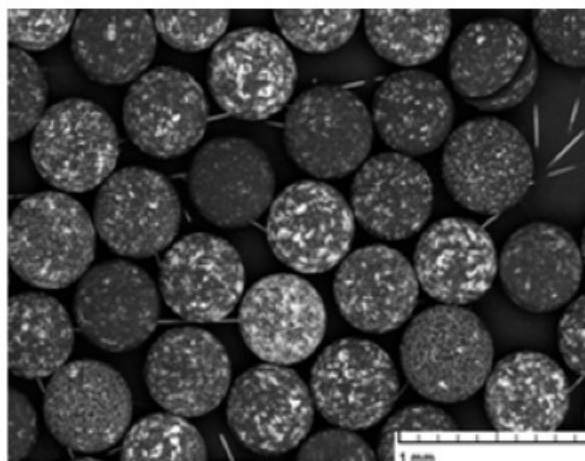

**zjišťování celkových kapacit
ionexových hmot**

**zjišťování užitkových kapacit
ionexových hmot
měření průnikových křivek**

**charakterizace celistvosti
ionexových perliček**

**měření distribuce částic
ionexových a jiných
sorpčních materiálů**

**měření tlakové ztráty
sorpčních hmot**

**výzkum a vývoj v oblasti
tvorby metodik pro provoz
ionexových filtrů**

OPTIMALIZACE ZPRACOVÁNÍ A LIKVIDACE NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ

**Pokročilý výzkumný program pro podporu
jaderného palivového cyklu zahrnující technologie
ke zpracování a likvidaci nebezpečných odpadů;**

**soustava dvou samostatných technologických
okruhů umožňující optimalizaci zpracování
kapalných, pevných a semi-kapalných odpadů s
důrazem na zahušťování, krystalizaci
a konečnou solidifikaci v pevném produktu**

OPTIMALIZACE ZPRACOVÁNÍ A LIKVIDACE NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ

Experimentální technologická linka ETL

- vývoj a výzkum vakuového zahušťování kapalných odpadů
  - odparka
  - krystalizátor
  - separační odstředivka
  - vakuová sušárna
- optimalizace procesů s nízkoteplotní krystalizací
- optimalizace separačních procesů
- vývoj matric pro solidifikaci nebezpečných a radioaktivních odpadů
- možnost simulace přítomnosti ZIZ

Experimentální technologické zařízení MSO

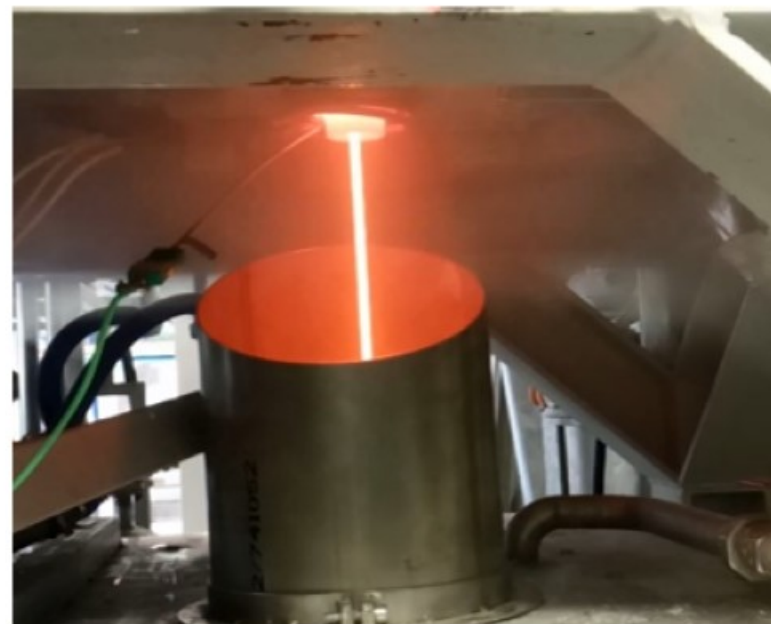
- vývoj vysokoteplotní mineralizace pevných organických odpadů
- vývoj bezplamenného spalování organických kapalných a semi-kapalných odpadů s viskozitou 1-10 000 mPa.s (20 °C)
- výzkum pyrolýzy organických látek v tavenině soli
- online analytika obsahu spalin (CO, SO₂, NO_x, O₂)
- analytika dalších plynných složek na GC
- možnost simulace přítomnosti ZIZ

OPTIMALIZACE ZPRACOVÁNÍ A LIKVIDACE NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ

Experimentální technologická linka ETL

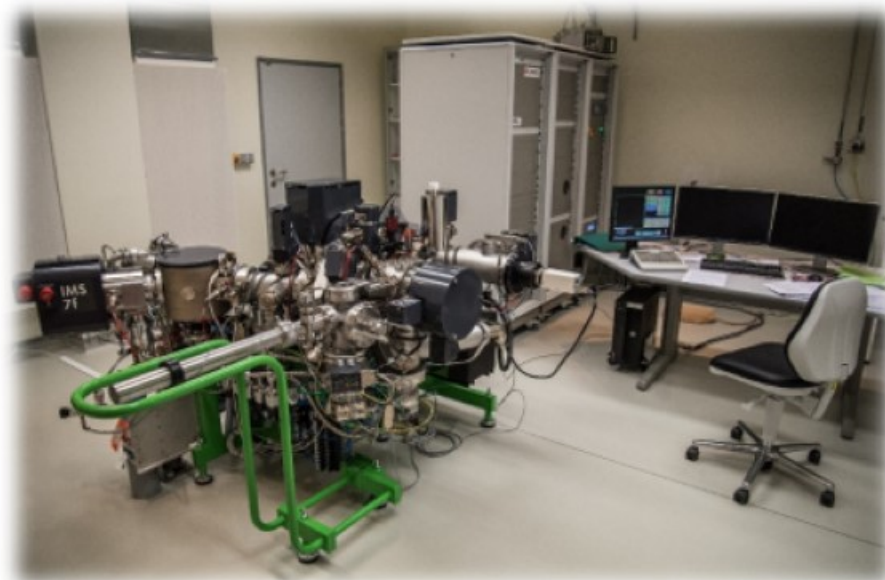
Experimentální technologické zařízení MSO

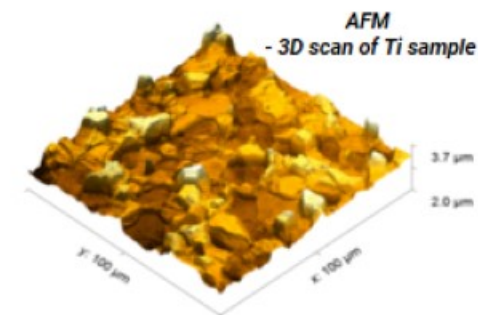
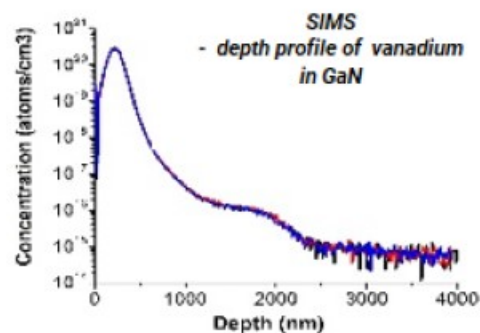
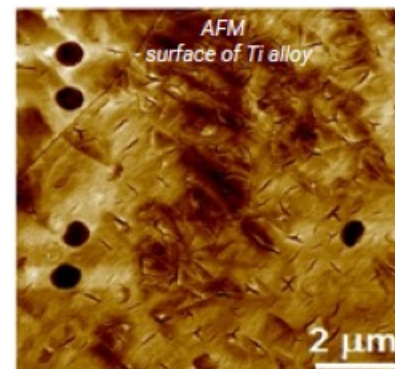
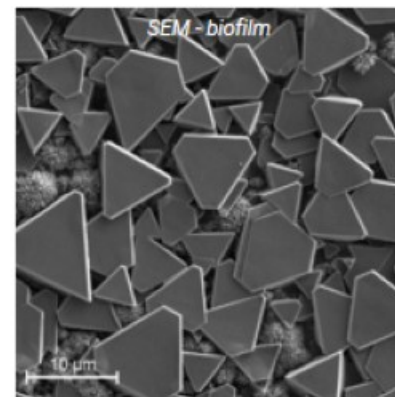
PRVKOVÁ A IZOTOPOVÁ MIKROANALÝZA

Analytická podpora výzkumu a služeb pro
jaderný i nejaderný průmysl, akademickou
sféru a státní orgány

PRVKOVÁ A IZOTOPOVÁ MIKROANALÝZA

- mikrostrukturní analýzy, analýzy chemického a izotopického složení vzorků různých materiálů pomocí pokročilých analytických metod
- analýzy pevných a kapalných vzorků různých materiálů pomocí radiometrických metod
- výzkum a vývoj metodických postupů analýz částic jaderných materiálů pro podporu jaderných záruk a jaderné forenzní analýzy a dalších typů mikroskopických částic pro monitorování životního prostředí

POKROČILÝ KOROZNÍ VÝZKUM

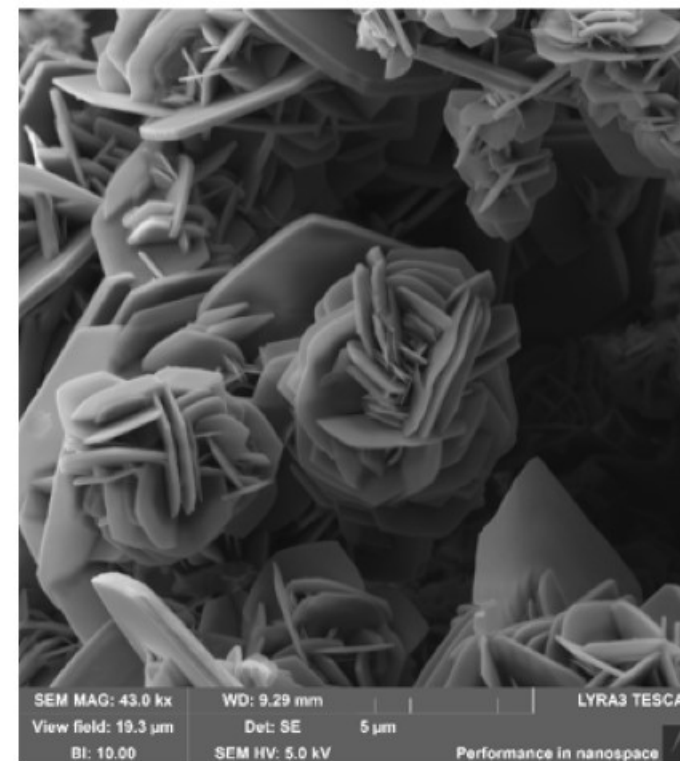
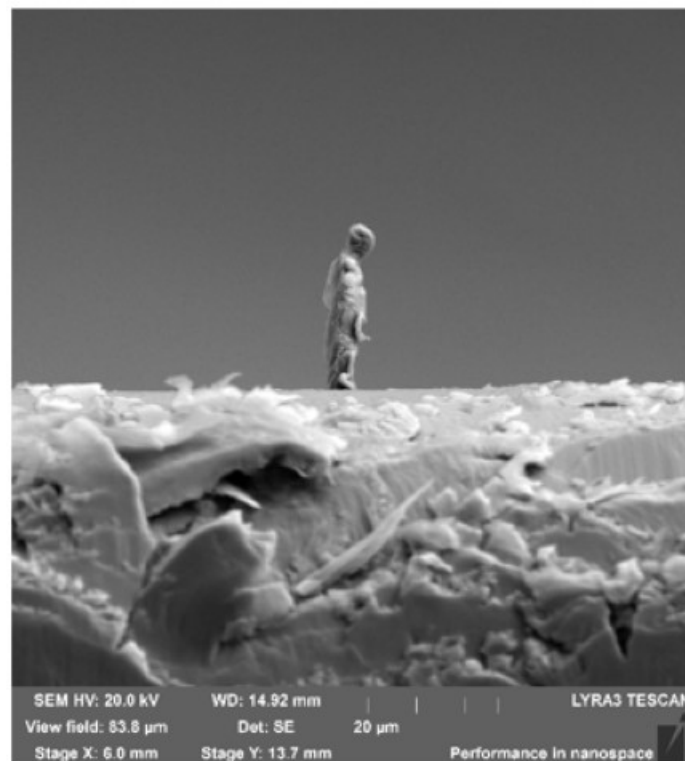
Pokročilý korozní výzkum zaměřený na hlubinné úložiště (dlouhodobé zajištění anaerobního prostředí pro korozní experimenty), hodnocení korozních parametrů, kultivace aerobních i anaerobních organismů v bioreaktoru za konkrétních, často specifických, podmínek

POKROČILÝ KOROZNÍ VÝZKUM

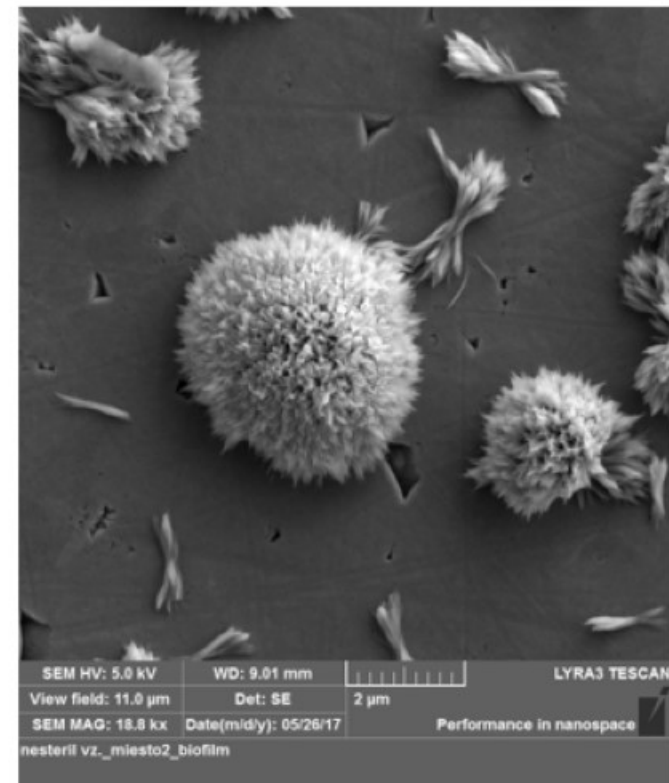
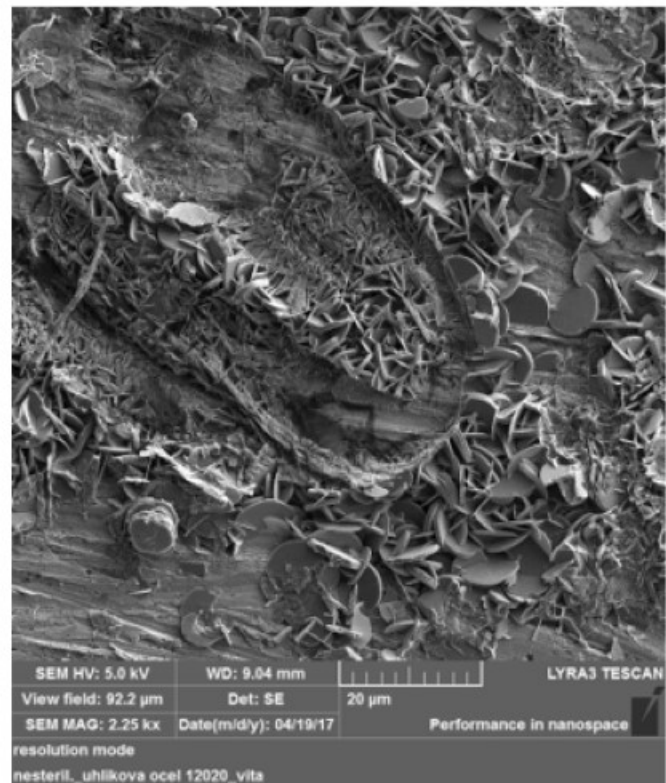
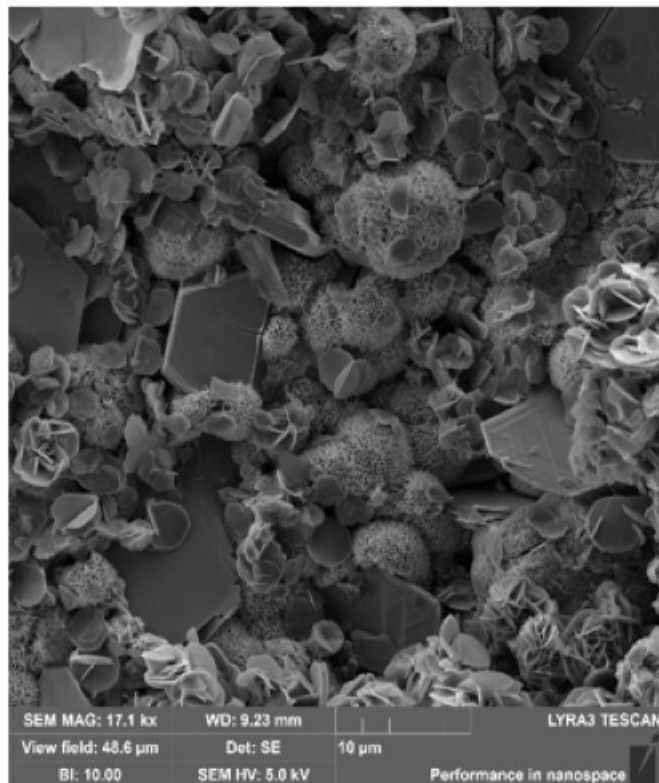
Výzkum v anaerobních rukavicových boxech

- udržování nízké koncentrace kyslíku $C(O_2) < 1$ ppm
- příprava vzorků v inertní atmosféře
- hodnocení korozních parametrů pomocí elektrochemických metod
- hodnocení migračních parametrů v inertním prostředí

POKROČILÝ KOROZNÍ VÝZKUM

POKROČILÝ MATERIÁLOVÝ VÝZKUM

**Pokročilý materiálový výzkum zaměřený na
hlubinné úložiště, charakterizace pevných
látek metodou sorpce plynu, mechanické
testy geopolymerních a cementových
materiálů**

POKROČILÝ MATERIÁLOVÝ VÝZKUM

síťová analýza velikosti částic

zkoušky pevnosti v tlaku, v ohybu
a v tahu pomocí hydraulického lisu
až do 300kN

měření specifického povrchu, porozity,
distribuce šířek pórů a jejich objemu
pomocí sorpce plynu

popis geologického jádra

příprava vzorků na analýzu (drcení,
mletí, řezání, chemická modifikace)

hodnocení degradace materiálů
v různých prostředích

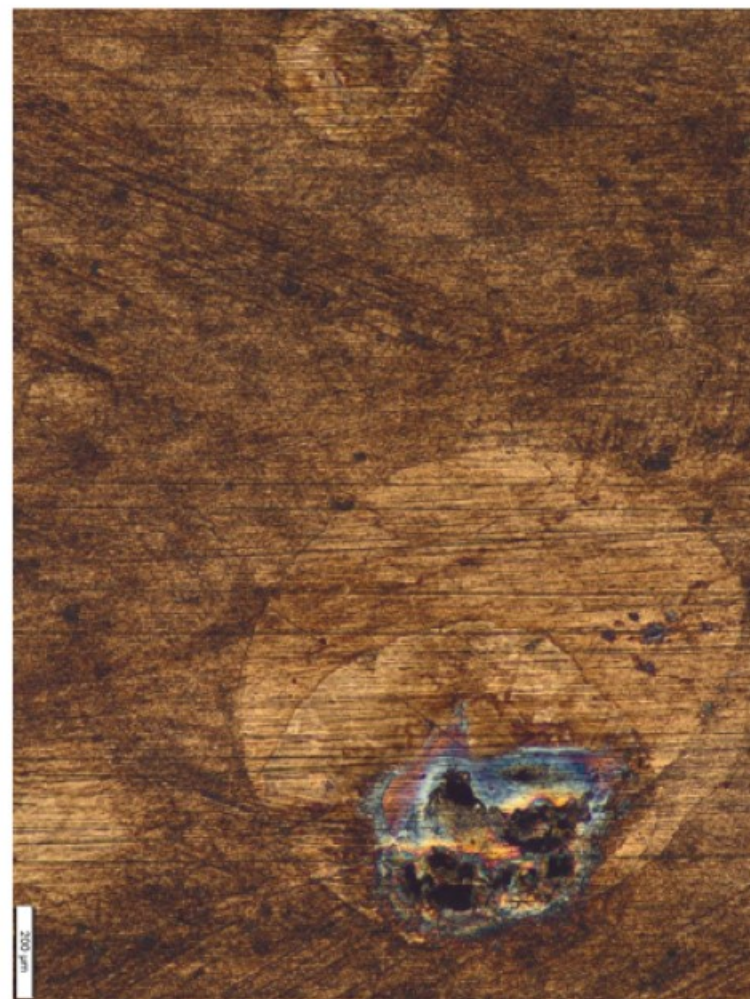

pokročilé anorganické
materiály (geopolymery)

stínící materiály
pro jadernou bezpečnost

KOROZNÍ A MATERIÁLOVÉ TESTY VE FLUORIDOVÝCH TAVENINÁCH

Stacionární a dynamické korozní testy
v roztavených fluoridových solích za různých
podmínek se zaměřením na výzkum
materiálů pro reaktory
IV. generace

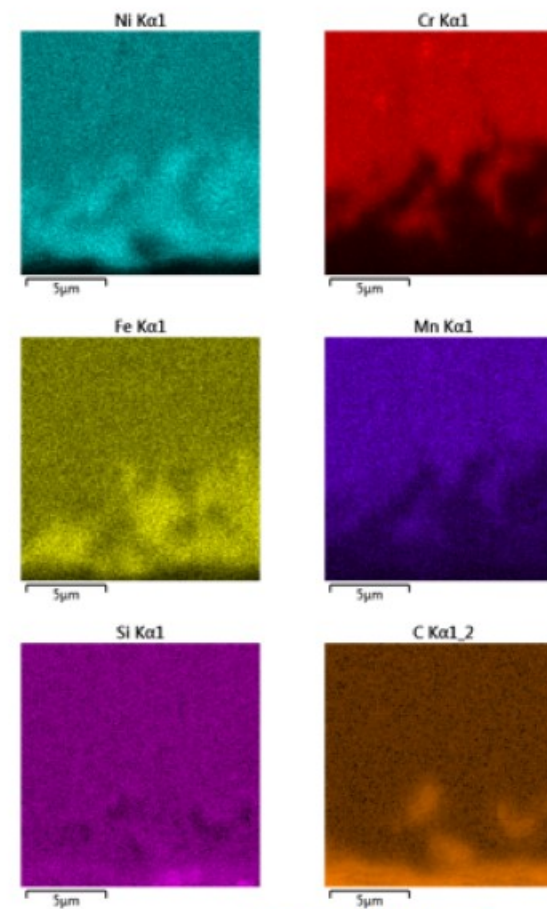

KOROZNÍ A MATERIÁLOVÉ TESTY VE FLUORIDOVÝCH TAVENINÁCH

- speciální boxy s inertní atmosférou a smyčku LiF-BeF_2 (FLIBE) pro stacionární a dynamické korozní testy
- testy a vývoj jednotlivých komponent pro roztavené fluoridové sole (těsnění, čerpadla, ventily atd.)
- moderní diagnostické a analytické metody: SIMS, FIB-SEM, EDS, WDS, optické mikroskopie
- vývoj a ověření metod přípravy speciálních fluoridů (např. UF_4 , ThF_4) a přípravy kapalného fluoridového paliva pro ozařovací experimenty
- Dlouhodobé a krátkodobé korozní testy:
  - ve fluoridových taveninách (do 1000°C)
  - v průtočném systému v tavenině LiF-BeF_2 (do 800°C)
  - vybraných komponent ve fluoridových taveninách
- příprava vybraných fluoridů

KOROZNÍ A MATERIÁLOVÉ TESTY VE FLUORIDOVÝCH TAVENINÁCH

CVŘ

Research
Centre Řež

VYSOKOTEPLOTNÍ TAVENÍ MATERIÁLŮ

Indukční tavení kovových i nekovových materiálů pomocí technologie umožňující dosažení vysoké čistoty výsledného produktu

VYSOKOTEPLOTNÍ TAVENÍ MATERIÁLŮ

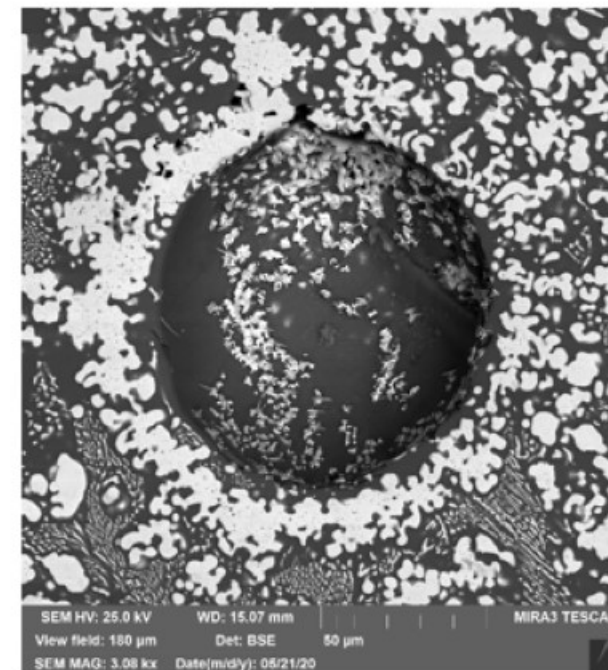
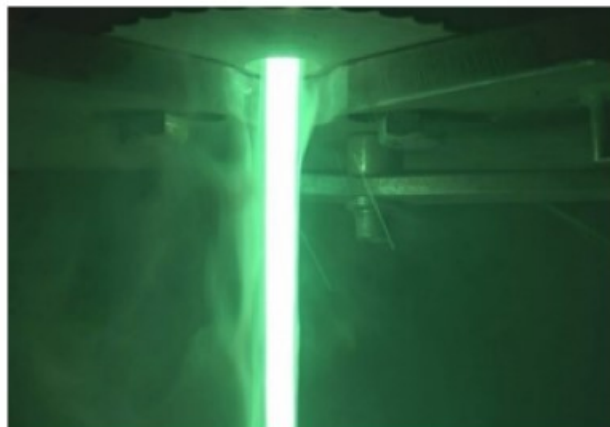

výzkum fázových diagramů:
měření teploty likvidu, solidu

výzkum chemicko-
fyzikálních vlastností
roztavených materiálů
při vysokých teplotách

modelování těžkých jaderných
havárií: chování a vlastnosti coria,
výzkum chování coria v průběhu
jeho vypouštění

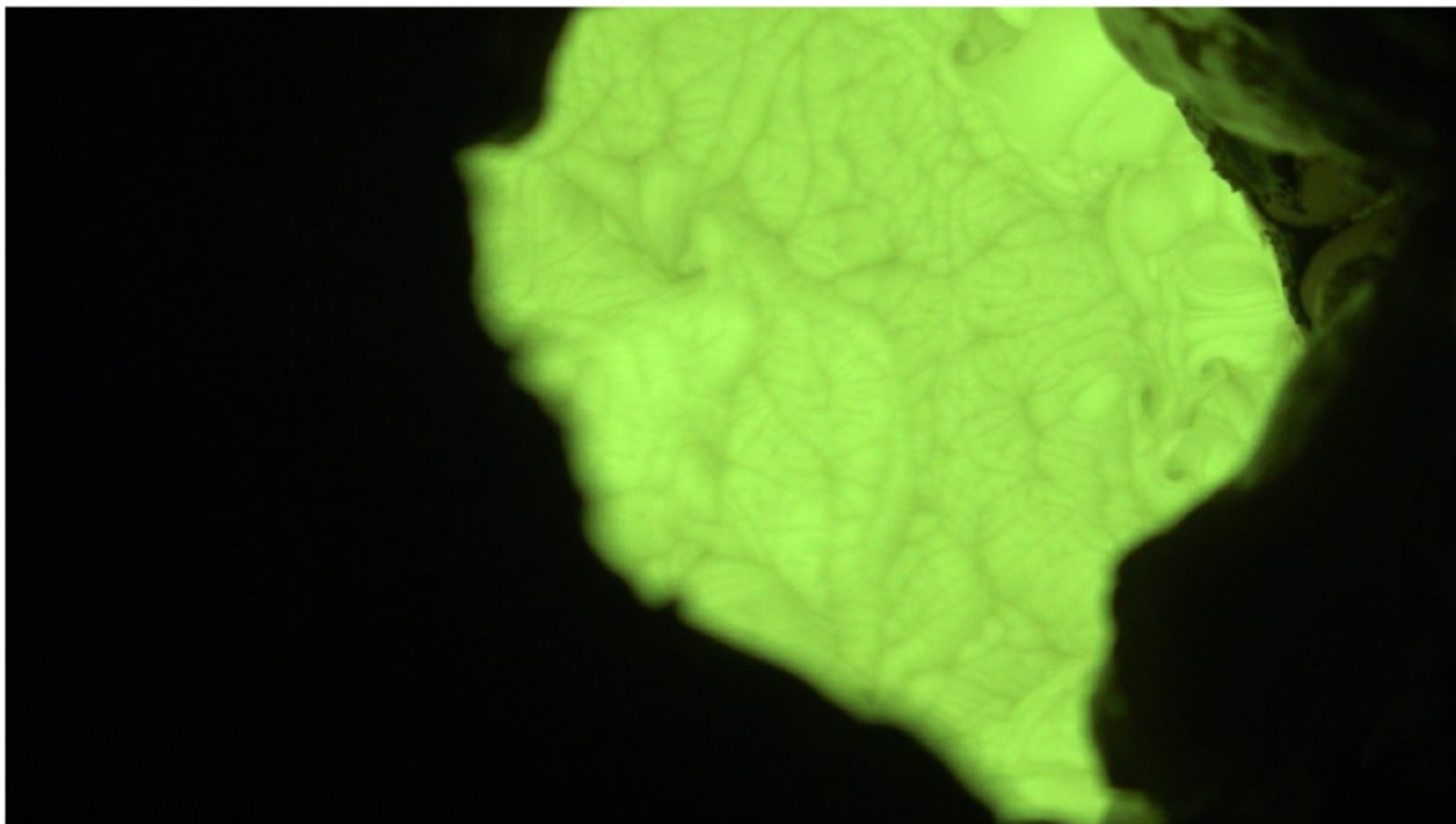
výzkum interakce mezi roztaveným
materiálem a dalším cizím
materiálem

růst monokrystalů
a multikrystalů

VYSOKOTEPLOTNÍ TAVENÍ MATERIÁLŮ

VYSOKOTEPLOTNÍ TAVENÍ MATERIÁLŮ

Děkuji za pozornost

jan.prehradny@cvrez.cz